

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

معاونت آموزش

مدیریت امتحانات

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۸۸

پاسخنامه

پایه :	۴	موضوع :	تاریخ ۴
تاریخ :	۸۸/۳/۳۱	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: سیره پیشوایان، از زندگی امام باقر(ع) تا زندگی امام هادی(ع)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. امام باقر (ع) در دوران امامت خود با کدام یک از خلفای اموی معاصر نبود؟ د ۳۰۶ آسان
 أ. هشام بن عبدالملک ☐ ب. عمر بن عبدالعزیز ☐ ج. یزید بن عبدالملک ☐ د. عبدالملک بن مروان ☒
۲. کدام گزینه، از فعالیت‌های سیاسی امام صادق (ع) است؟ متوسط ۳۷۷ الف
 أ. اعزام نمایندگان به منظور تبلیغ امامت ☒ ب. کمک مالی به مخالفان حکومت ☐
 ج. ترغیب شورشیان ☐ د. مخالفت صریح با سران حکومت ☐
۳. دو عامل اصلی سقوط امویان، که عباسیان نیز برای تحریک مردم علیه امویان، از آن دو سود جستند، چه بود؟ ۳۸۲ د
 أ. روی کار آمدن عالمان دنیا طلب و دین فروش - میگساری و شهوت رانی خلفای اموی ☐
 ب. شکستن حرمت شعائر و مظاهر اسلامی - گرایش به تجمل خلفای اموی ☐
 ج. اختصاص یافتن درآمد دولت به حکومت - دستگیری و زندانی کردن و قتل عام مردم توسط خلفای اموی ☐
 د. مظلومیت خاندان پیامبر (ص) - تحقیر موالی توسط خلفای اموی ☒
۴. قیام زید بن علی (ع) در زمان کدام خلیفه اتفاق افتاد؟ متوسط ۴۰۲ الف
 أ. هشام بن عبدالملک ☒ ب. ولید بن عبدالملک ☐ ج. منصور دوانیقی ☐ د. یزید بن ولید بن عبدالملک ☐

تشریحی:

۱. چهار مورد از خدمات عمر بن عبدالعزیز را نام ببرید؟ ۳۱۵
 ۱. مبارزه با فساد و تبعیض. ۲. ممنوعیت سبّ امیرالمومنین (ع). ۳. باز گرداندن فدک به فرزندان حضرت فاطمه (س). ۴. برداشتن ممنوعیت نوشتن حدیث
۲. ابوبکر علت ممنوعیت نوشتن احادیث پیامبر(ص) را چه می‌دانست؟ دو جواب، از آن علت بیان کنید. ص ۳۲۸
 علت جلوگیری از نقل احادیث پیامبر(ص) این است که احادیث با آیات قرآن آمیخته نشود.
 ۱. روزی که پیامبر(ص) از دنیا رفت تمام آیات و سوره های قرآن مضبوط و معین بود و کسی نمی توانست حرفی از آن را کم و زیاد کند.
 ۲. قرآن از نظر فصاحت و بلاغت، طوری است که هیچ کلامی با آن شباهت ندارد و کاملاً قابل تفکیک با کلام بندگان است.
۳. عواملی را که موجب پیدایش جنبش علمی در زمان امام صادق (ع) شده بود، نام ببرید. ص ۳۵۴
 أ. آزادی و حریت فکر و عقیده در اسلام ب. مذهبی بودن محیط آن روز و تشویق های پیامبر(ص) به کسب علم و دانش ج. سابقه فکری و علمی در بین اقوام تازه مسلمان د. تسامح دینی یا همزیستی با غیر مسلمانان

۴. چهار مورد از عوامل سقوط سلسله اموی را نام ببرید.

۳۷۹

در کتاب سیزده عامل ذکر شده است .

۵. چرا امام صادق(ع) پیشنهاد سران قیام عباسی را رد کرد؟

۳۹۰

۱. پیشنهاد دهندگان ، فاقد صلاحیت لازم برای یک قیام اصیل مکتبی بودند .

۲. امام وضع امت را از لحاظ فکری و عملی می دانست و به شرایط سیاسی واجتماعی و محدودیتها آگاه بود و می دانست پیروزی مسلحانه برای برپاداشتن حکومت اسلامی کافی نیست بلکه پیش از آن باید سپاهی عقیدتی تهیه شود که به امام کمال معرفت را داشته باشند و هدفهای او را درک کنند و از دستاوردهائی که برای امت حاصل می گردد پاسداری نمایند .

۶. کتاب «موطأ» از کیست؟ چرا منصور از این کتاب حمایت کرده و به نشر آن پرداخت؟ ص ۴۰۱

از مالک بن انس - چون می خواست با نشر و ترویج و تبلیغ این کتاب مردم را از مکتب امام صادق (ع) دور نگه دارد.

۷. چرا عباسیان با اینکه خویشاوندی خود با خاندان پیامبر(ص) را ابزار تبلیغاتی خویش قرار دادند، نتوانستند در دل های مردم

نفوذ کرده، جهت خلافت جلب اعتماد کنند؟ ص ۴۳۰

۱. زیرا اولاً در موضوع خلافت ، مسأله وراثت مطرح نیست بلکه آنچه مهم است شایستگی و عظمت و پاکی خود رهبر است.

۲. ثانیاً بر فرض اینکه وراثت در این مسأله دخیل باشد ، باز فرزندان امیرالمومنین (ع) بر دیگران از جهت قرابت به پیامبر مقدم هستند.

۸. علت کاهش فشار و آزادی نسبی امام رضا (ع) در زمان خلافت هارون چه بود ؟ ص ۴۶۸

نگرانی هارون از عواقب قتل امام موسی بن جعفر (ع) بود ، زیرا گر چه هارون تلاش فراوانی به منظور کتمان این جنایت به عمل آورد اما سرانجام جریان فاش شد و موجب نفرت و انزجار مردم گردید و هارون کوشش می کرد خود را از این جنایت تبرئه سازد.

۹. دلایل امام رضا(ع) برای پذیرفتن ولایت عهدی چه بود؟ ۴۹۰

۱. حفظ جان خود و شیعیان و هواداران شان (چون جهان اسلام به وجودشان نیاز داشت)

۲. رسیدن به مقام ولیعهدی یک اعتراف ضمنی از سوی عباسیان به شمار می رفت دائر بر این مطلب که علویان نیز در حکومت سهم شایسته ای دارند .

۳. مردم ، خاندان پیامبر (ص) را در صحنه سیاست حاضر ببینند و به فراموشی نسپارند و گمان نکنند که آنان علمائی هستند که در عمل به کار ملت نمی آیند .

۴. امام در ایام ولیعهدی چهره مأمون را به همه شناساند و با افشا کردن نیاتش هر گونه شبه ای را از ذهن مردم زدود.